

de psychiater?
Jeronymus Zijn vrouw heeft me opgebeld.
(stilte) Mijnheer Van den Water, zei ze, het is delicaat, ik heb uw vrouw en mijn man betrapt, in onze wijnkelder, en niet voor een rondleiding, als u begrijpt wat ik bedoel, mijnheer Van den Water? Ik begrijp u beter dan u vermoedt, mevrouw... Kan het geen therapeutische ontmoeting geweest zijn, tussen de wijflessen? Laat me niet lachen, mijnheer! Ik laat u helemaal niet lachen, mevrouw, het is om te huilen. We zwijgen hier verder over, mijnheer? Als een graf, mevrouw. En u houdt de... patiënte verder thuis, mijnheer? Voor zover dat in mijn macht ligt, mevrouw. Dank u mijnheer, dag mijnheer. Ontierend.
Gloster Voor wie?
Jeronymus Voor wie? Voor... die mevrouw, voor mij!
Gloster Voor Vera?
Jeronymus Zij lokte het toch altijd en overal uit?
Gloster *(bekijkt hem een poosje zijwend. Dan als advocaat)* Dát is interessant! Natuurlijk lokte zij het uit, maar HIJ is geen zier beter. Dát is nu precies wat ik bedoel, mijnheer Van den Water. We gaan zoeken, waar de anderen de stinkbom hebben gelaten. Verder?
Jeronymus Toen ze thuiskwam die zag ze ze heel lakoniek: je bent al op de hoogte, Jeronymus? Het heeft niets geholpen, maar het heeft ook niets gekost. We trekken zelfs wat terug van het ziekenfonds.
Gloster Ontroerend. *(reactie Jeronymus)* En schandalig. Hoe hebben ze haar zover kunnen krijgen, al die anderen?
Jeronymus Wie bedoelt u?
Gloster Al diegenen die niet mijn cliënten zijn.
Jeronymus Ik heb wel een vermoeden of twee drie...
Gloster Geen vermoedens. Feiten!
Jeronymus Juul is een feit. En haar moeder, die haar altijd alles heeft toegestaan. Verdraagzaamheid is de vader van de losbandigheid. Liefde, echte liefde is gemaakt uit taaier stof.
Gloster Uit taaier stof, ja ja... Waren uw reacties taaï, mijnheer, toen ze u vertelde over dat ziekenfonds?
Jeronymus *(Na lange stilte)* Toen niet. *(stilte)* Ik heb haar lange tijd bekeken, ik had zin om haar te slaan, haar bij de haren door de kamer te sleuren, haar te schoppen, haar te steken met een mes... *(stilte)*
Gloster En wat deed u wel?
Jeronymus Ik heb haar... in mijn armen genomen... We moesten allebei... lachen. We zijn op de sofa beland... en toen hebben we, voor het eerst eigenlijk, heel erg echt, geprobeerd... *(Hij zwijgt, maar Gloster nodigt hem door een vriendelijk geknik uit om verder te gaan)* ... geprobeerd... een kind te maken. *(stilte)*
Gloster Toen voor het eerst, zei u? *(Jeronymus knikt)*
Jeronymus Echt geprobeerd, zei ik.
Gloster *(inspecteur)* U wilde dus geen kinderen, mijnheer Van den Water?
Jeronymus In het begin niet.
Gloster En later?...
Jeronymus Later? Wat bedoelt u? ZIJ ging akkoord.
Gloster Het eerste jaar!
Jeronymus Ja... ja ongeveer ja... Hoe weet u dat!
Gloster Het eerste jaar. En daarna?
Jeronymus Toen bleek dat ik geen kinderen kon krijgen...
Gloster Dokters geraadpleegd?
Jeronymus Vier...
Gloster Zij?
Jeronymus Ook. Ze waren allen formeel... mijn zaad is... derderangs. Niets aan te doen. *(stilte)*
Gloster Is er, vlak vóór haar verdwijnen, nog over kinderen gesproken? *(stilte)*
Jeronymus Twee weken geleden. *(stilte)* Toen

vroeg ze me of ik het erg zou vinden als ze een kind kreeg van iemand anders. *(stilte)* Kunnen we niet beter een kind adopteren, vroeg ik. Ze begon te huilen, en rende de kamer uit. Toen ze terugkwam, ongelooflijk, toen nam ze een boodschappentas. Ik ga hart en lever kopen, zei ze, dat moeten de katten hebben, ze hebben een hekel aan voedsel uit blik...
Gloster *(advokaat)* Neurotisch gestoord. En geen woord meer over kinderen?
Jeronymus Geen woord.
Gloster Iets heel anders: u noemt uzelf graag een uitvinder, nietwaar? Hebt u al iets uitgevonden?
Jeronymus Nog niet.
Gloster Maar u zoekt verder? *(Jeronymus knikt)* Wat bijvoorbeeld?
Jeronymus Dat hangt van mijn gevoelsstromen af. Soms is dat een zelfbewegend treintje van ijzerdraad, met een elastieken motor, soms iets meer beschouwend...
Gloster Zoals?
Jeronymus Een vloeistof om goede van slechte karakters te kunnen onderscheiden... *(Gloster bekijkt hem op een zeer bijzondere manier, maar hij begint wel te twifelen aan de geestelijke vermogens van Jeronymus)* En nu ben ik al maanden bezig met iets ontzaglijk opwindend...
Gloster Ja?
Jeronymus Een echtelijk dak, dat glimlacht. *(Gloster glimlacht, Jeronymus ook. Lange stilte)*
Gloster Bestaat dat?
Jeronymus Bijna. Gek, nietwaar?
Gloster *(inspecteur)* Wát is gek, en wat is normaal? Neem nu die vier noten: mi mi fa sol. Ik heb ze mijn dochtertje laten spelen, en ik vroeg haar, wat ze erin zag. *(stilte)* Mi mi fa sol, zei ze, goed luisteren, mijnheer Van den Water, mi mi fa sol is een klomp voor sinterklaas, met een worteltje er in. En mi mi fa kruis sol kruis, zei ze — niet te geloven — dat is diezelfde klomp, maar het worteltje is weg, en er ligt snoep in de plaats. *(Jeronymus schijnt erover na te denken)*
Jeronymus Mi mi fa sol. *(zingt)* Hier is een worteltje, en breng jij me nu ook wat? Mi mi fa kruis sol kruis *(zingend)* Ja, beslist, hier is wat snoep, en gaan we nu verder met deze kennismaking? Begaafd kind, hebt u.
Gloster O ja, haar leraar vindt haar angstwekkend begaafd. Dat kind, zegt ie, dat kind hoort het onhoorbare. *(stilte)* Sinds ik uw dossier in handen heb, denk ik daar vaker over na. U hoort het onhoorbare. En Vera ook. Maar u hebt nooit SAMEN kunnen horen, wat voor anderen onhoorbaar was. Ik probeer u te benaderen vanuit uw eigenheid, uw geremd-gekweld niet kunnen uitvinden. Ik zoek, ik zoek echt, mijnheer Van den Water, naar omstandigheden die u dat hebben belet... *(Als advocaat nu)* Bepaalde feiten hebt u toegegeven: de familievaas die u het raam hebt uitgegooid, de katten die u weigert eten te geven, en waar Juul moet voor zorgen, de leugens die u vertelde over een centje bijverdienen na uw uren met het verkopen van potten en pannen, waar u in werkelijkheid gesmokkelde steentjes probeerde aan de man te brengen, enz. enz. Kunnen we niet omheen. En dat hoeft ook niet. Voor de politie niet, voor uw schoonouders niet, voor niemand. Reken op mij. We staan sterk. Uw schoonvader wil een gerechtere procedure. Met de bedoeling u van Vera te isoleren. Volgt u? *(Jeronymus schudt het hoofd)* Neen? Hij wil u gek laten verklaren, mijnheer Van den Water. Klaar? Goed. Volg me nu. *(speelt met de 'micro')* Iemand belt aan. U doet open. Mijnheer Van den Water? Jawel. U hebt dat gedaan, en dat ook, en dat. Misschien wel. Maar dat deed u niet, en dat evenmin, en dat. Neen, dat... U ziet wat er van komt. Toch niet, ik... Ah, u ziet het niet? Wel, dat komt ervan, en dat, en dat. Oh. Maar wat veel gevaarlijker is, wat komt er niet van? Dát niet, en dat niet, en dat. *(hij heeft alles 'gedialoogd', maar nu spreekt hij weer 'gewoon')* Intimidatie, agressie.

Goed. En WAT DOET U? Bang worden? De deur dichtslaan? De wetboeken uitpluizen? Uw geweten roosteren? FOUT? U neemt contact op met ons. En wat doen WIJ? Niet wat men ons heeft geleerd, nl. proberen te bewijzen dat U NIET GEK bent, neen, neen, wij gaan bewijzen, dat de ANDERE gek is. Volgt u? Juul drinkt, ja? En Juul wipt elke dat bij zijn getrouwde dochter binnen, ja?
Jeronymus Niet elke dag...
Gloster ELKE DAG! En: HIJ GAAT MET HAAR NAAR BED!
Jeronymus Dat kan ik niet bewijzen.
Gloster Als hij het toegeeft, hoeft u het niet te bewijzen!
Jeronymus Hij is koppig. Hij zal nooit toegeven.
Gloster Fout! Hij lijdt aan geheugenverlies, ja? De leeftijd, ongetwijfeld, hij is half seniel. Hij heeft motieven om u uit te schakelen: afgunst, geldingsdrang, complexen, honger naar het lijf van zijn kokende dochter... En... hij was verre van een ideale echtgenoot: uw schoonmoeder zat geregeld alleen, ja? Waar bleef hij dan al die tijd? Op café. Een troef uit de handen. Of niet op café en niet bij zijn dochter: twee troeven uit de handen. Of niet op café, niet bij zijn dochter: waar dan wel? Juul heeft uw schoonmoeder meer dan eens bedrogen, jaren geleden of gisteren, gebeurd is gebeurd, geen genade voor de vijand van mijn cliënt... En, mijnheer Van den Water: WAT IS JUUL? WAT WAS JUUL? Een arbeider, ja?
Jeronymus Gespecialiseerd.
Gloster Jawel. Maar niet door zijn kennis. Maar door het soort uitvretend, ondeugend, misdadig werk, dat mensen met hersens weigeren? Koolmijnen, chemie, auto's. Kapotte longen, vroeg pensioen. Dank u wel. Volgt u?
Jeronymus Neen.
Gloster Ik bedoel: Juul was DOM. Ja? En een domme arbeider, die niet heeft geërfd, wie gelooft daar in? Uw schoonmoeder is evenmin rijk... MAAR: de nieuwe W.C. komt er niet bij hen, het vasttapijt moet wachten, ze lenen bij u de diaprojector. Ja? Maar er is wel een huis, pardon een appartement, met ingerichte keuken, en ingerichte slaapkamer, voor zijn dochter toen die trouwde, met u? Ja?
Jeronymus Ja.
Gloster Hoe groot moet de liefde voor die dochter dan zijn?
Jeronymus Heel groot.
Gloster WANSTALIG groot.
Jeronymus Een draak met zeven koppen, als het ware.
Gloster Reken maar. Welnu, mijnheer Van den Water... *(hij staat teatraal recht)* Die draak zullen wij uit zijn hol halen... *(steekt een brede hand uit)* Take it easy... Ik kom er wel uit. *(Gloster gaat weg. Jeronymus blijft geruime tijd alleen op de scène. Hij drinkt. Verschillende glazen. Steekt een sigaret op. In de rookwalmen ziet hij Juul en Fie opkomen. Ze zijn vaag belicht)*
Juul Weet ge het nog, dien eerste keer?
Fie Op ne zondagachternoen.
Juul Dat gij naar ons kwaamt.
Fie Officieel dan.
Juul Ons Vera was taart gaan halen.
Fie En ik was nog boven.
Juul Om haar wat op te teljoren.
Fie Voor de grote ontmoeting.
Juul Met onze aanstaande schoonzoon.
Fie Vera had ons wel het een en het ander verteld
Juul Dat ge nen raren tiep waart en zo
Fie Maar meer ook niet
Juul En toen, op die zondag, stondt gij daar zowat te draaien
Fie Met uwe kepi van den ijzerenweg in uw hand
Juul En ik dacht: eindelijk enen met ne kepi
Fie Met een schone positie.
Juul Eindelijk eens geen punkerke
Fie Met een mauve kostumeke aan